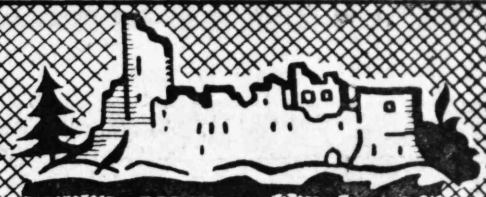

SAMOBORSKE

Br. 14

God. V.

Samobor, 15. srpnja 1956.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojedini-
nom broju 10 Din. — Tromjesečna pretplata 60 Din.,
polugodišnja 120 Din. — Tekući račun kod filijale Na-
rodne banke u Samoboru broj 415-T-88. — Glavni i
odgovorni urednik Marijan Grakalić, Janka Mišića 16.
Tiskara „Prosvjeta“ Samobor.

NOVINE

SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE SAMOBOR

SAMOBORSKA OMLADINA GRADI PUT MUZEJSKI PARK-VUGRINŠČAK

Na sastanku u Gradskoj vijećnici bilo je živo. 40 đaka i studenata raspravljalo je o ovogodišnjim radnim akcijama. Izabran je štab i komandiri četa.

Drugog srpnja poslije podne u romantičnom predjelu uz potok Gradnu od Muzejskog parka prema Vugrinščaku započela je omladina Samobora, koja polazi škole u Zagrebu, još jednu bitku. Ovaj puta bitku sa zemljom i vodom.

20 dana po 4 sata dnevno. To je obaveza đaka i studenata

Gradnu je na nekoliko mjesta potrebno ispraviti i izbaciti iz nje šljunak, što smeta ravnomjernom protjecanju vode. Osim toga na toj dionici uredit će se i put širok oko 2 metra.

Mnogo je tu rada. Srednjoškolci i studenti raditi će 20 dana po 4 sata dnevno, a njihovo djelo će nastaviti radnička omladina.

— Trebate li intervju? — zapitao nas je brigadir Braco, kada smo došli na radilište.

— Da, rad je najbolji intervju, htjeli smo mu reći, ali se veseli Vlastin smijeh, kojem su se pridružili i radosni poklici drugih omladinaca, razlijevao dolinom.

Pošli smo. Kraj nas je protrčala šesnaest godišnja djevojka, čija se kosa crnila kao ugljen, s kolicima punim zemlje.

— Najbolja dana! — rekao je komandant Neno.

Pijuk je zazujuo zrakom. Slavko ga je svom snagom zario u zemlju. Krišom smo pogledali u njegove ruke, kakve imaju svi brigadiri. Krv je probijala kroz kožu.

Mirka, Ivica, Joža, Šverovi, Mogutovi, kao i svi drugi, čija su imena utkana u ovu radnu akci-

Gradna predstavlja stalnu opasnost za naš grad. Omladina proširuje potok na kritičnim mjestima.

ju, rade s mladenačkim poletom, da nam Samobor bude ljepši, uredniji.

To su žuljevi, i znoj za Samobor, za našu socijalističku zemlju i njezinu sretnu budućnost.

Dječji korzo prošao je ulicama Samobora

Bojali smo se kiše, koja je već jednom poremetila naš plan, pa smo 1. srpanj očekivali sa zebnjom. Kod posljednjih priprema naš razgovor se kretao samo oko toga, kakvo li će biti vrijeme. Sva strepnja bila je nepotrebna jer je 1. srpanj bio pravi ljetni dan, pun sunca i dječje radosti.

Dječja kolona sakupljala se u Starogradskoj ulici. Povorka je trebala krenuti u 10 sati, ali u to vrijeme bilo je samo nekoliko dječaka i djevojčica, koje su dopratili njihovi roditelji. Opet strepnja, ne će li netko od prijavljenih za povorku za-

najljepši. Svatko je na svoj način bio lijep i originalan. Treba čestitati roditeljima sve djece koja su bila u povorci, jer su pokazali, da im je stalo do toga da svome djetetu, a i ostaloj djeci daju mogućnost da provedu jedan dan u svijetu koji nije za njih svakidašnji, a koji im pruža mnogo radosti.

Povorka je došla u Dječji park, gdje je bio mali dječji sajam. — Sajam nije bio onakav kako smo ga zamišljali, jer nismo nabavili balone, a i pozvani licitari nisu se odazvali sa svojim pro-

Na kraju školske godine

81,51% učenika pozitivno ocijenjeno

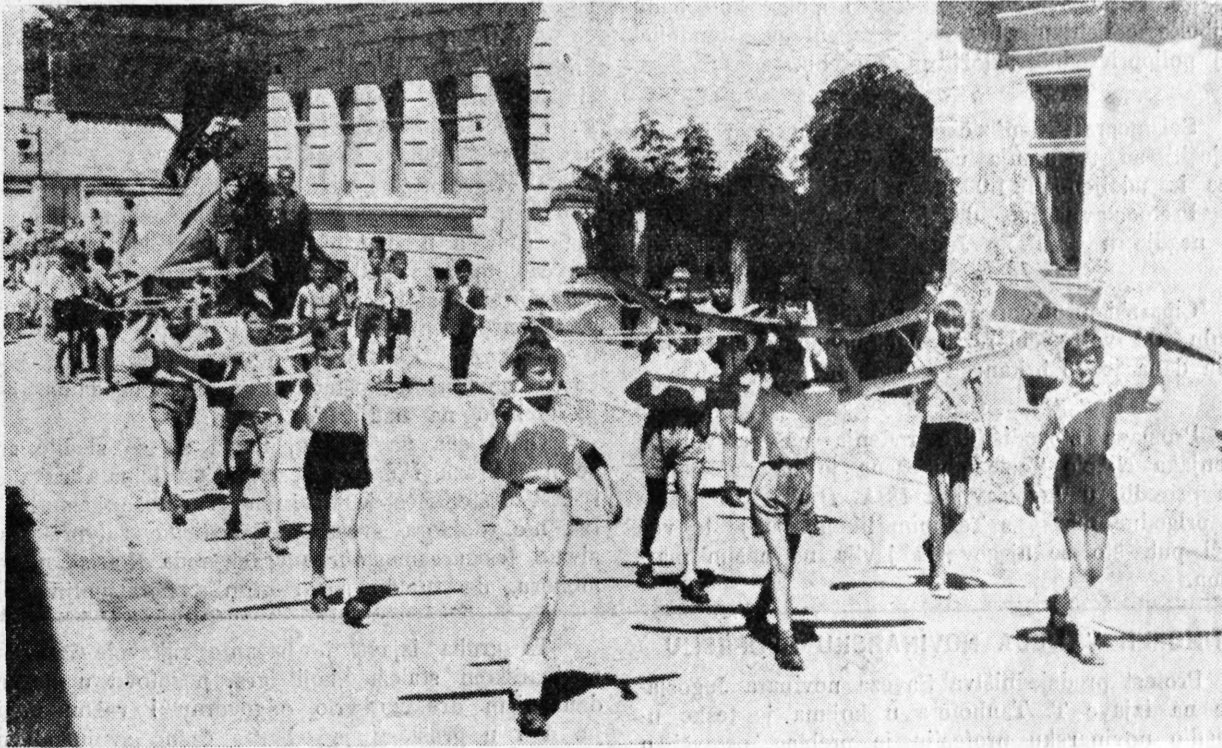
Na 12. redovnoj sjednici Savjeta za prosvjetu i kulturu Narodnog odbora općine Samobor, koja je održana ovih dana, pretresalo se o uspjehu učenika u II. polugodištu školske godine 1955-56. u školama, mreži obaveznog osmogodišnjeg školovanja, razmještanju prosvjetnih radnika za školsku godinu 1956-57., te još nekim pitanjima. — Sjednici je prisustvovao osim članova Savjeta predsjednik općine Stanko Vugrinec, prosvjetni inspektor Đuka Bregeš, te šef Odsjeka za prosvjetu i kulturu Ilija Halagić.

Izveštaj o uspjehu učenika u II. polugodištu školske godine 1955-56. u školama na području općine Samobor podnio je Ilija Halagić. — Broj školskih obveznika iznosi 2.925, dok je broj polaznika bio 2.718. Od I.—IV. razreda 96,49% učenika redovno posjećuje nastavu (u ovaj postotak nije uračunata Narodna osmogodišnja škola u Samoboru), a od V.—VIII. razreda 82,79% (također bez Samobora).

Savjet je konstatirao da je uspjeh, koji je postignut u školama zadovoljavajući, te je 81,51% učenika pozitivno ocijenjeno. Popravne ispite imade 150 učenika, dok je 131 učenik ostao neocijenjen.

Također je donešen perspektivni plan za 10 godina obaveznog osmogodišnjeg školovanja, kojim su obuhvaćeni svi školski obveznici u osmogodišnjem školovanju. Zaključeno je, da školski obveznici iz Boboviće i Otoka mogu ići u škole u Samoboru i Bregani, već prema tome gdje im je bliže, kao i da učenici VII. razreda iz Gregurić-brega ukoliko se isti ne otvori u Smerovišću produžavaju školovanje u Rudama.

Zatim je Savjet izvršio razmještanje prosvjetnih radnika za narednu školsku godinu, kao i popunu upražnjenih mjesta novim kadrom.

Najmlađi članovi Aero-kluba na „Dječjem korzu“

tajiti. Računali smo još jedino na »točnost« koja je svojstvena većini ljudi u Samoboru. I stvarno. 15 minuta nakon zakazanog vremena dvorište je oživjelo novim malim došljacima. Povorka je formirana brzinom i za nepunih pola sata je krenula uz pratnju limene glazbe.

Na trgu je bilo mnoštvo ljudi iz grada i sela, što su promatrali povorku s oduševljenjem, a neki i čuđenjem.

Sve je bilo lijepo i teško je reći tko je bio

izvodima. — Nije bilo dobro što je glazba napustila park odmah poslije malog programa. Iako s njima nije bilo ugovoreno da sviraju duže mislim da bi jedno ovakvo društvo trebalo biti malo samoinicijativnije, a ne da samo čekaju na molbe ili naredenja. — Ipak možemo reći, da je sve bilo vrlo dobro i lijepo.

Ovaj dječji korzo je pokazao, da će u idućim godinama takve priredbe biti još ljepše, jer će priređivači i roditelji zajedno imati jedno iskustvo.

15 dana u zemlji i svijetu

Predsjednik Republike Josip Broz Tito predao je u Bijelom dvoru odlikovanje ORDEN NARODNOG HEROJA, kojim je odlikovan Savez boraca. To visoko odlikovanje primili su predsjednik Saveza boraca Aleksander Ranković, potpredsjednik Vidoje Smilovski, generalni sekretar Velimir Stojnić i predsjednik Saveza boraca Srbije Dušan Petrović. — Predavajući odlikovanje Predsjednik Tito je rekao:

»Predajem ovaj orden Savezu boraca kao znak najvišeg priznanja svim našim drugovima i onima, koji su ostali živi, za njihovo samopožrtvovanje i heroizam u toku Narodno oslobodilačke borbe.

Predsjednik Saveza boraca drug Aleksandar Ranković zahvalio se Predsjedniku Titu na visokom odlikovanju.

***

Zajednička komisija Savezne narodne skupštine i Saveznog izvršnog vijeća za izradu propisa o invalidskom i penzijskom osiguranju pripremila je prednacrt Zakona o penzijskom osiguranju, koji će biti dat na javnu diskusiju. Ovim prednacrtom postavljen je sistem penzijskog osiguranja u cjelini.

***

Generalni sekretar UN Dag Hameršeld boravio je 2 dana u Beogradu. U srijedu 11. srpnja predsjednik Republike Josip Broz Tito primio je u audijenciju generalnog sekretara UN. Tom prilikom g. Hameršeld sastao se s visokim političkim funkcionerima FNRIJ.

***

Ovih dana boravili su u Jugoslaviji francuski ratnici, kojima je u svim mjestima priređen srdačan doček. Predsjednik organizacije francuskih ratnika Charles Jagot, rekao je: »Izvanredno smo zadovoljni prijemom i boravkom u Jugoslaviji. Posebno smo sretni što smo primljeni kod predsjednika Republike Tita, koga smo sreli i u Parizu i t. d.«

***

U drugoj polovici mjeseca rujna održat će se druga poljoprivredna izložba Hrvatske u Zagrebu na prostoru novog Zagrebačkog velesajma. Prema zamisli ta bi izložba trebala biti neka vrsta pokušnog demonstriranja strojeva i drugih agrikulturnih radova, sa smotrama i ocjenjivanjem stoke. — Do sada nije pala konačna odluka, da li će ta izložba imati komercijalni ili poljoprivredno-propagandni karakter. Za tu izložbu kod naših poljoprivrednika vlada veliki interes. Prije same republičke održat će se rajonske i kotarske izložbe kao i općinske smotre. Poljoprivredni proizvodi i stoka, koji budu najbolje ocijenjeni, bit će prikazani na Republičkoj poljoprivrednoj izložbi u Zagrebu.

***

Seizmografi Geofizičkog zavoda u Zagrebu zabilježili su 9. srpnja u 4 sata katastrofalni potres iz udaljenosti 1.000 km južno od Zagreba.

Pretpostavlja se, da je epicentar toga potresa negdje u području Jonskog mora.

***

Ciparski problem sve više zabrinjava englesku vladu. Od vatne ciparskih nacionalista poginula su ovih dana još 3 britanska građanina.

***

Proslava stogodišnjice rođenja našega velikog učenjaka Nikole Tesle obilježena je nizom značajnih priredbi u Jugoslaviji i USA. Ovih dana izašle su prigodne marke s Teslinim likom, pa je to već treći put, što se njegov lik javlja na našim markama.

TANHOFER VRIJEDA NOVINARSKU PROFESIJU

Protest predsjedništva Saveza novinara Jugoslavije na izvještaje T. Tanhofera u kojima je teško uvrjedio novinarsku profesiju je preblag, ostaviš u okviru finog tona unatoč toga što je Tanhofer u svom koreferatu na III. kongresu Saveza dramskih umjetnika upotrebio termine, kojima on nekako s visoka gleda na novinarsku profesiju, bagatelizirajući ju tako daleko, da mu se čini čak i »dosadno«, da iznosi argumente, koji bi tobože opravdali takav nekulturan i ničim opravdan istup.

Ne želi se sugerirati predsjedništvu Saveza novinara, da oštrije reagira na ovakve istupe, ali mislimo da je Tanhofera trebalo poučiti šta znači biti novinar i uloga novina uopće, jer on to sigurno ne zna kad kaže, da je to »profesija, kojoj nije potrebna ni registracija ni kvalifikacija«.

**NUŽNO JE USKLADITI KAPACITET TISKARE
s potrebama Samoborske općine**

Naši susreti su svakodnevni. Mi pišemo, a oni slažu, prelamaju i tiskaju. Ne samo »Samoborske novine«, nego i druge listove, pa knjige, brošure, tiskanice, etikete, smrtovnice, plakate. I tko bi sve nabrojio ono, što može »Prosvjeta« da tiska. Narudžbe stižu neprestano. Ali mnogo se izdavača, novinara, propagandista i naručilaca vraća neobavljena posla.

Tiskara ne može preuzeti ni polovicu posla, koji joj se neprestano nudi. Razlog: strojni park istrošen, prostorije tijesne.

Samo jedan letimični pogled na odluku prostoriju, u kojoj je smješteno 5 tiskarskih i jedan 50 godina stari slagaci stroj, slagarnica s ormarima i pultovima, te stroj za rezanje papira; dovoljan nam je dokaz, da su prostorije tijesne i uslovi rada teški. A ono malo prostora, što je preostalo, zatrpano je papirima.

Potrebe za grafičkim uslugama u općini Samobor zbog povećanja privrednog potencijala i kulturnih potreba danomice rastu. Tiskara »Prosvjeta« sa svojim starim strojevima i u ovim prostorijama ne može tu potrebu zadovoljiti. Osim toga blizina grada i prezasićenost zagrebačkih grafičkih poduzeća orijentirala je neke izdavače, naročito tvornice, da grafičke usluge traže van Zagreba.

Bio sam prisutan, kada je urednik poznatog mjesečnika došao u tiskaru s namjerom, da u samoborskoj tiskari ubuduće tiska časopis. Otišao je

razočaran kao i mnogi drugi urednici. Tiskara nije mogla preuzeti ovaj posao.

— Glavna smetnja nam je pomanjkanje slagaci stroja. To je naše »usko grlo« proizvodnje. Stroj, na kojem se sada slaže, više nije za upotrebu, jer bi se mnogo puta brže složio slog rukom, nego ovim strojem — rekao nam je jedan rukovodilac tiskare.

Prošle su godine boravili u Samoboru naši iseljenici iz Sjedinjenih Američkih Država, te su obećali poslati jedan slagaci stroj modernijeg tipa. Oni su održali svoje obećanje i kupili u Americi slagaci stroj, koji će se uskoro transportirati za Jugoslaviju. Formalnosti oko uvoza su uređene, jer se radi o poklonu iseljenika Samoborske općine.

— Tada će i tiskanje »Samoborskih novina« biti jeftinije — dobacio nam je netko u razgovoru.

Ovogodišnjim društvenim planom općine osigurana su sredstva za nabavku novog automatskog zaklopnog tiskarskog stroja, koji je dopremljen u Samobor ovih dana.

U upravi »Prosvjete« izradili su plan rekonstrukcije i razvitka, u kome je predviđena nabava još nekih strojeva, kao i kupnja zgrade za tiskaru.

A knjigovežnica je u Starogradskoj ulici, prilično je daleko od tiskare.

Kolektiv tiskare »Prosvjeta« broji 34 člana, koji na svojim mjesečnim sastancima tretiraju svu problematiku tiskare. Prosjek plaće je 9.200 din.

REPORTAŽA »SAMOBORSKIH NOVINA«**SMRT PRIJE SMRTI**

U jednom lijepom mjestu naše Istre prolazili su dani. Bilo ih je lijepih s puno sunca, a i onih s vjetrom i burom, čija snaga je dizala čitava brda morskog vode, da ih razbije o stijene i vrati natrag moru. Ona je pored ostalih djevojčica rasla i njoj je vjetar mrsio njenu meku kosu i kapi kiše i mora klizile su joj niz lice. — Ne tražite njeno ime! Svejedno je kako se zove, u stvari ne mijenja njeno ime baš ništa. Tu je stvarnost, kruta stvarnost, koja znači više od sviju imena, kojima se obilježavaju ljudi radi identificiranja.

Rasla je, napredovala u školi i dorasla do lijepo razvijene djevojke. Majka je žrtvovala sve, da joj kćerka postane čovjek, koristan član društva i pod stare dane da njoj samoj pruži pomoć. U tim iluzijama majka je žrtvovala sve, pripravna, da pod cijenu potpunog osiromašenja podigne kćerku na noge i time iskupi svoj dug prema djetetu. — Težak propust, koji je teško oprostiti majci, a možda ga je i sama podržavala i usadila u kćerki sklonost prema crkvi.

To dijete bez društva i prijatelja, bez dobrih knjiga, sjedilo je u svoje slobodno vrijeme uz miris tamjana i slušala nerazumljive riječi svećenika i sve dublje padala u ponor iz koga joj danas izlaza nema.

U Zagrebu je završila Medicinski fakultet i promovirana na čast doktora sveukupne medicine. I toga časa s njome je svršeno. Svi koji su čekali taj čas, majka i jedna istarska bolnica, koja ju je stipendirala ostali su razočarani u svojim nadama, prevareni u svojim računima i društvo nasamareno u očekivanju, da dobiva novog zrelog člana, koji će se uhvatiti u koštac s mnogim zasjedama, koje vrebaju na naš radni narod.

Ostavljena na cjeđilu, majci su se sledile suze na obrazu i danas bespomoćno lomata rukama i krši prste. Sve je to kasno i suviše kasno! — Iza nje, doktora sveukupne medicine zatvoriše se siva i teška samostanska vrata, reda Klarisa u Samoboru, da tu do smrti mirni nerazumljive ri-

ječi opijena vonjem tamjana bez svijetla i zraka i čeka svoje zagrobno »spasenje«. — Malo je vjerojatnosti, da će ona sama doći do spoznaje, da je to sve obmana i laž, da u tom čitavom misticismu nema ništa drugo do misticisma.

Tko tu može šta učiniti? Ništa! Tu je izgubljen jedan čovjek, koji čami beskorisno u dobrovoljnom zatvoru s trulim podovima, koji smrdje na pljesan, u kome su ljudski životi neobično kratki.

Njen odlučni: »Ne« — kad su je zvali, da se vrati životu preporučili su uši svima, koji su se nadali drugom odgovoru i odjeknuli hodnikom, da se ponovno vrata u uši i zadaju još veću bol.

Svi su tu krivi! Pop, crkva, okolina, roditelj, društvo gdje se kretala. — Sve treba optužiti. Nikome nije palo na pamet, da joj na lijep način oduzme iz ruku knjige »svetaca« i u zamjenu dađe one u kojima vlada istina, koje bi joj pomogle, da nađe istinu i pravi put u životu. — Danas kad njeno psihičko stanje graniči s ludilom, tu više nema spasa.

Ona već iza kratkog boravka u svojoj ćeliji poprima tup pogled i boju sivih stijena, koje ju okružuju i čeka, nešto imaginarno, prazno, izmišljeno, nešto, čemu je nauka već ođavna polomila staklene noge.

U interesu svih tih nesretnica i nestrtnika, društvo bi trebalo presjeći taj gordijski čvor, i te ljude vratiti životu u kome mogu služiti korisno sebi, društvu, pa ako još hoće i svome bogu.

Taj slučaj je opomena svima roditeljima, da paze da im se dijete zarana ne otme iz naručja u doba, kad je ono sklon, da povjeruje u priču i padne pod njihov utjecaj iz koga ih je teško poslije spasiti, a u mnogo slučajeva kao što je i ovaj, to nije moguće. Još prije nekoliko stoljeća, mnogi veliki umovi ukazivali su na opasnost, koja prijete čovječanstvu od popova i skolastičke filozofije.

Neka ova žrtva mlade liječnice bude posljednja žrtva našeg društva, koju je nemilostno bez srca i skrupula, zgrabila crna neman i pritisla na svoje hladne grudni s otrovnim srcem. Te grudni treba razgaliti, iskidati mantiju, koja steže mnogima toplo srce, a mrak i neznanje ih je uguvalo u dubok i crni ponor u kome su zastiti svi pogledi i vidici.

Surovost kćeri prema roditelju nema opravdanja tim više, jer se ovdje radi o intelektualki — liječnici, kojoj nisu nepoznati putovi pojave čovjeka na zemlji. Radi li se ovdje zbilja o težem bolesniku, tada tu ima riječ bolnica u Vrapču, a nikako samostan u Samoboru. Ona svakako treba znati, ako je normalna, da je taj veliki bog Priroda namijenio čovjeku jedan određen cilj bez koga bi život bio besmislica, i da se toj ulozi može potpuno odgovoriti van zidina samostana. To je tragedija jednog života zakopanog u grob prije fizičke smrti.

Božo Mažuran
MB.

Samoborska kronika

ODOBRENI INVESTICIONI PROGRAMI

Na 18 sjednici Savjeta za privredu kotara Zagreb odobrena su 3 investicijska programa, koje je podnio Narodni odbor općine Samobor. — Blizu 6.000.000 dinara odobreno je za čišćenje i proširenje potoka Gradne, kako bi se donekle spriječio izlivanje Gradne iz korita za vrijeme padanja većih količina oborina. Radove na regulaciji i čišćenju Gradne trebalo bi izvesti na dužini od 24 kilometra.

Rekonstrukciji Perkovićeve ulice od Trga kralja Tomislava do Zagrebačke ulice, prišlo se je u ponedjeljak 9. o. mj. Investicioni elaborat odobren je u cjelini.

Treći program, koji je Savjet za privredu također odobrio odnosi se na izgradnju javnog nužnika na prostoru sadašnje tržnice, pošto će se ova preseliti u Milakovićeve ulicu. — Za izgradnju javnog nužnika odobreno je 1.330.000 dinara.

SUDAR ZBOG NEPOŠTIVANJA PROPISA

Automobil H-2541, kojim je upravljao Drago Obranić iz Samobora vozio je u nedjelju poslije podne Obrtničkom ulicom potpuno nepropisno (lijevom stranom), te je kod raskršća sa Stražničkom ulicom naleteo na automobil H-2061, čiji je šofer bio Radulo Babičić. Šteta na oba automobila cijeni se na oko 50.000 dinara.

JAVNA VJEŽBA

PRIPADNIKA CIVILNE ZAŠTITE

U nedjelju 8. o. mj. su pripadnici Civilne zaštite i vatrogasnih društava Samobora i »Fotokemike« održali javnu vježbu. Fingiran je napad aviona na Samobor, gdje je »neprijatelj« zatrovao prostor kod »Lavice«, »porušio« neke zgrade, izazvao po-

Raščišćavanje zatrovanog prostora pred »Lavicom«

žar i zagadio istočni dio mjesta radioaktivnim česticama.

Oko 160 pripadnika Civilne zaštite brzo je interveniralo i bilo je na svojim mjestima, kao i grupe vatrogasaca. Vježba je potpuno uspješna, kako dobrom organizacijom tako i odličnim znanjem učesnika.

Poslije vježbe pripadnici Civilne zaštite i vatrogasci proučavali su Trgom kralja Tomislava.

MLJEKARNICA ĆE BITI SNABDJEVENA MODERNIM STROJEVIMA

Kako smo u prošlom broju javili Samobor će uskoro dobiti mljekarnicu. U upravi Poljoprivredne zadruge u Samoboru informirali su nas, da će

mljekarnica biti suvremeno uređena, te će imati stroj za pasteurizaciju mlijeka, mljekomjer, parni kotao, hladnjaču, pumpu za mlijeko, separatore i dr.

KONCERT ORKESTRA RADIO ZAGREBA U SAMOBORU

10. VII. održan je koncert velikog plesnog orkestra Radio-Zagreba pod ravnanjem dirigenta Miljenka Prohaske. Na programu je izvedena zabavna i plesna glazba domaćih i stranih autora. — Kao vokalni solisti nastupili su: Rajka Valli, Slaven Smodlak i Srećko Kadić.

Publika, naročito mladi primili su izvedbu s naročitim oduševljenjem dok je starijima, a naročito onima iz prvih redova sjedala, ta bučna muzika proparala uši. Ta vrsta muzike izgleda, da nije za male dvorane. Daleko veći užitak pružila bi izvedba na otvorenom prostoru, pogotovo za ljubitelje glazbe ritma i za one, koji tu glazbu razumiju. Način dirigriranja Miljenka Prohaske ne vidi se svaki dan. On je tim svojim dirigriranjem, koji izgleda šaljiv, a ipak ozbiljan, privukao naročitu pažnju.

Rajka Valli i Slaven Smodlak su poznati naši vrlo dobri solisti, i publika ih je toplo pozdravila spontanim aplauzom. Treći solist Srećko Kadić poznat je kao kavanski pjevač.

SVEĀANA PROSLAVA DANA BORCA U SAMOBORU I OKOLICI

3. srpnja 1956. svećano je proslavljen državni praznik Dan borca. Taj dan osvanuo je bez kiše, pa su mase građana prisustvovala proslavi. — Već mnogo prije zakazanog vremena okupljala se masa radnih ljudi oko spomenika, podignutih palim borcima na groblju i pred Narodnim domom, gdje su predstavnici narodne vlasti, Narodne omladine i poduzeća položili vijence.

Grupa članova SSRN-a i UROJ-a posjetili su Dragonoš i položili vijence na grobove palih partizana i time im odali počtu.

U 19 sati održana je svećana akademija u Narodnom domu, koji je bio premalen, da primi sve drugove učesnike u proslavi. Poslije državne himne, koju je odsvirala gradska limena glazba, referat, u kome su evocirane slavne uspomene iz prošlog rata, održao je drug Joža Cvetković.

Na akademiji nastupilo je DTO »Partizan« i KUD »G. Kovačić«.

Poslije akademije prikazan je na trgu film »Pjesnik života«, kao i filmske vijesti o boravku druga Tita u SSSR-u. Po završenom filmu okupljene mase još dugo su ostale na trgu promatrajući vatromet i njegove fantastične boje i likove u zraku.

I u mnogim drugim mjestima bivšeg kotara Samobor svećano je proslavljen Dan borca. Naročito svećano proslavljen je taj dan u Rakovom Potoku, kuda su kretale velike kolone motornih vozila iz Zagreba i okolice, da proslave taj veliki praznik i odaju počtu žrtvama fašističkog terora.

Samoborski planinari izvršili su planinarski marš, i to jedna grupa preko Žumberka, a druga preko Japetića na Oštrc. — Svećanost je završena drugog dana izletom radnih ljudi na Lipovec. MB.

Ing. Nikola Bošnjak:

(Nastavak 3.)

STAKLANE U ŽUMBERKU

(Prilog za ekonomsku povijest Samoborske općine)

1839.—1905.

(Nastavak)

Neki Josef Meissner bio je dugi niz godina upravitelj u Osretku, a poslije u Karolini (1874., 1884. i 1888.). Od činovnika se spominje u Osretku neki Lungenbach, a u Karolini Zoglauer. Kako činovnici tako i mnogi radnici bili su, po imenima sudeći, iz Sudeta. Tek neke poslove obavljali su domaći ljudi. Pokušaj, da se domaći ljudi izuče za staklare, nije uspio, jer je tvornica prestala radom.

Od radnika, koji su duvali staklo, spominje se Viktor Jirgelbacher ili Birgelbach

u Osretku (1886.). Alois Wressniġ u Osretku (1873. i 1888.) spominje se i u Karolini (1886., 1887.). Nadalje se spominju kao duvači Peter Jochan, Josef Kaiser, a kao talilac Satjer u Osretku (1884.), pa Josef Pirz (1887.), nadalje kao modelar Jakob Persing u Karolini (1887.).

Vrlo se često, gotovo od osnutka staklane spominje obitelj Goetz (1859.), Karlo Goetz (1887.), Venzel Goetz, koji je bio ljevač (1884.).

Kao drvvari spominju se u Osretku 1884.: Mrzljak, Josip Mutnik, Martin Steher, An-

UĀESNICI EVROPSKE KONFERENCIJE O ZDRAVSTVENOJ SLUŽBI GOSTI SAMOBORA

Ovih dana održana je u Skoli narodnog zdravlja u Zagrebu evropska konferencija o postdiplomskoj nastavi iz higijene, preventivne i socijalne medicine, kojoj je prisustvovalo 30 medicinskih stručnjaka iz raznih zemalja.

Prema predviđenom planu gosti su posjetili Samobor, gdje im je priređen srdačan prijem. Goste je dočekaao i pozdravio upravitelj Doma narodnog zdravlja dr. Adalbert Georgijević. Gosti su pod vodstvom dra. Štampara razgledali pojedina odjeljenja DNZ i prošetali gradom. Objed je spremljen u čitavnici Narodnog doma, gdje je goste za vrijeme ručka nazdravio domaćin dr. Georgijević. Od strane narodnih vlasti ručku je prisustvovao predsjednik NO-a općine, drug Stanko Vugrinec.

Poslije ručka gosti su razgledali gradski muzej i pokazali veliko zanimanje za kulturno-historijski razvitak Samobora. Naročitu pažnju gostiju privukle su školjke i okamine sabrane u okolici Samobora, pa parnički dosije iz 130-godišnjeg procesa između građana i vlasnika Staroga grada, kao i mnogi drugi dokumenti, među kojima i nekoliko iz oblasti medicine i iz vremena francuske okupacije.

Posebno zanimanje pokazali su: delegat iz Austrije i Finske, koji su neke značajnije i vrednije primjerke i fotografirali.

Vodič i tumač kroz muzej bili su: dr. Stjepan Orešković i Nada Anger. Profesor Medicinskog fakulteta iz Beča, sada je po četvrti puta u Jugoslaviji od 1928., kada je došao prvi puta i kaže, da je opazio izvanredan napredak u Jugoslaviji, a naročito u industrijalizaciji zemlje. Kaže, da je primijetio nešto, što se ne vidi drugdje, a to je sadnja međusjeka u kukuruzu i da ne vidi koza kod nas, kako ih je vidio za stare Jugoslavije.

Te primjedbe ukazuju, da taj medicinski stručnjak iz Austrije ima mnogo smisla za zapažanje pojava, koje nisu iz oblasti njegove struke.

Pri odlasku gosti su zahvalili na srdačnom prijemu, koji će im ostati nezaboravan. Na koncu treba istaći, da organizacija ovog naučnog sastanka znači i međunarodno priznanje Skoli narodnog zdravlja u Zagrebu, kao i čitavoj našoj zdravstvenoj službi u zemlji. MB.

TVORNICA ĀARAPA »SLOBODA« SAMOBOR

primit će u škol. godini 1956.—57. 5 učenika u privredi strojobravarске struke.

Uslovi: potpuna Osmogodišnja škola. Rok prijave 1. VIII. 1956. u sekretarijatu tvornice.

KINO »NARODNI DOM« PRIKAZUJE

- 14.—16. VII. »HONDO« — američki vestern film u bojama, koji svojom umjetničkom vrijednošću zasluġuje pažnju. Film »Hondo« ubraja se među velike pustolovne vestern filmove. U glavnoj ulozi John Wayne.
- 18.—19. VII. »OHOLI« — film francusko meksičke produkcije, snimljen u Meksiku u jednom paklenskom ambijentu zaostalosti, sirovosti i eksploatacije. U naslovnoj ulozi poznati glumci Gerard Philipe i Michele Morgan. Film se ubraja među 5 najboljih filmova, uvezenih 1955. k nama.
- 21.—23. VII. »BORBA ZA POSJED« — američki vestern film u koloru. U glavnoj ulozi Ferlend Grender.
- 23.—26. VII. »DIVLJA BARBARA« — češki zabavni film.
- 28.—30. VII. »ZAROBLJENIK DVORCA ZENDE« — američki avanturistički film u tehnikoloru.

tun Prečko, a kao ložači Martin Mutnik (Osredġk 1884.), Martin Biščanic (u Karolini 1887.). — Nadzor nad dobavom drva, tzv. drvarijom, imao je u Osretku 1886. Georg Hurko. Spominju se još kao staklari u Osretku (1874.) i u Karolini (1887.) Albin Kopp i Josef Viller.

Dobavu drva preuzeo je kroz dugi niz godina domaći čovjek porijeklom iz Žumberka, Delivuk. Bio je to čovjek vrlo poduzetan i nadasve marljiv. Bio je nadaleko poznat kao najveći čovjek ovoga kraja, te se odlikovao vanrednom jakošću. Delivuk je ugovorio s tvornicom, da će joj dobavljati godišnje oko 1500 hvati gorivog drva. Da se u tu svrhu iskoristi potok Bregana, izgradili su visoko na stupovima dovodni kanal. Taj kanal vidljiv je i upadljiv na svim slikama Stare Glazute. Dobio se time jaki pad vode za tvorničke svrhe (brušenje i ispiranje), a ujedno i kanal za dovoz cjepanica. (Nastavit će se)

ZDRAVSTVO

SESTRINSKE PATRONALNA SLUŽBA

Među glavna načela našega čitavog medicinskog, socijalnomedicinskog djelovanja, — među načela, kojima se upravlja naša zdravstvena služba, spadaju u prvom redu: jedinstvo medicinske službe, njezin preventivni smjer — s intenzivnim zdravstvenim prosvjedi- vanjem.

Jedinstvo te službe treba da se očituje u nedjeljivosti praktičnog terapeuskog i profilaktičkog zdravstvenog rada. — Svaki naš zdravstveni radnik mora biti osposobljen da djeluje, kako u smislu liječenja i pružanja stručne pomoći bolesnima, tako i u pravcu sprečavanja, zaštite od bolesti.

To se odnosi jednako na više i srednjemedicinsko osoblje kao i na već veliki krug našeg nižeg zdravstvenog kadra, napose onoga, koji je u neprekidnoj vezi sa širokim slojevima naroda, — na terenu, na selu, na industrijskim radilištima. Na svakome mjestu treba znati pružiti efikasnu pomoć bolesnom čovjeku, a jednako treba davati sve upute za zaštitu zdravih.

Na sadašnjem stupnju razvika naše zdravstvene službe trebamo u prvom redu više zdravstvenih radnika sa širom medicinskom naobrazbom, a tek u drugome redu uže specijalizirane kadrove.

Posebno se to odnosi na buduće »stupove medicinske službe« — na srednji medicinsko osoblje, na naše medicinske sestre — liječničke pomoćnike. S njima i na njihovom radu treba da se izgrađuju naša medicinska kurativa i naša zdravstvena preventiva.

U člancima o tuberkulozi istaknuo sam potrebu, ako želimo postići stvarni uspjeh u radu na podizanju narodnog zdravlja, da moramo najveću pažnju posvetiti stvaranju, organiziranju i djelovanju patronažne (sestrinske) službe, jer će dobra patronaža predstavljati glavni dio izravne medicinske pomoći i zaštite na terenu u kući i u okolini bolesnika.

Mi znademo, kako je značajna uloga sestre kod liječenja bolesnika, jednako u zdravstvenim ustanovama kao i u kućnom zbrinjavanju. U borbi protiv zaraznih bolesti, koju moramo voditi na širokom frontu, sestra ima veliku i istaknutu dužnost. Značenje sestre na higijenskom sektoru rada ne mora se ni posebno naglašavati. Naše još uvijek teške sanitarne prilike zahtijevaju svestrano angažiranje srednjemedicinskog osoblja.

Jasno je, da se ne radi samo o suzbijanju tuberkuloze, o borbi protiv zaraznih bolesti — u njihovom epidemijskom ili sporadičkom obliku, — već se na najširem planu radi na unapređivanju zdravstva, na suzbijanju i ograničavanju svih oboljenja, na širenju higijenske kulture naroda.

Za takav rad trebamo dobre, školovane i naobražene sestre s polivalentnim radnim sposobnostima. Mi vjerujemo, da je takav kadar kod nas u punom formiranju, — mislimo, da već sada možemo i moramo nastupati s našim srednjemedicinskim radnicima u tome smislu.

Veći medicinski centri, gdje patronaža ima svoju tradiciju, orijentirali su patronažnu službu već ranije u pravcu polivalentnog rada. To znači, da pojedina medicinska sestra, kao »obiteljska i kućna sestra«, obuhvaća u skrbi sve članove porodice odnosno kuće, naselja, kraja — i na području borbe protiv tuberkuloze, kao i prilikom suzbijanja drugih bolesti, kako po potrebi liječnik-kurative, tako i po liniji preventive, pa i u smislu svekolikoga zdravstvenoga i često socijalnoga djelovanja. Tu naša medicinska sestra nastupa i kao zdravstveni i kao socijalni i kao zdravstveno-prosvjetni radnik.

Takav rad je osobito važan na vanjskom, izvangradskom, širokom području, na pravom, teškom terenu. Svakako da je to vrlo opsežan i složen posao, koji traži potpunog čovjeka.

Mi smo, međutim uvjereni, da i na našem terenu moramo postepeno ići za uvođenjem takve polivalentne sestrinske patronažne službe, koja nam — pod sadašnjim okolnostima — jedina može dati očekivane rezultate u zaštiti zdravlja i u poboljšavanju zdravstvenih prilika, naročito kad je stručno vodena i planski provedena.

Kod nas, kao i u većini naših manjih i manjih zdravstvenih centara, nalazimo se još u počecima razvijanja patronažne službe. Možda je za sada imaju najbolje organiziranu antituberkulozni i dječji dispanzeri, dakle još kao specijaliziranu službu, koja će se naravno i svom terenskom radu osvrnuti i na druge zdravstvene probleme, bar toliko, da ih zapazi, zabilježi — i da o njima da de izvještaj na mjerodavnom mjestu.

Na osnovu onoga, što je naprijed izloženo, a s obzirom na karakter i važnost patronažne službe, sigurno je, da se ona ne može preko noći ostvariti u punom opsegu. I baš stoga je potrebno, da se na taj oblik zdravstvenog rada sve više misli, da se patronažnoj službi dađe u organizaciji opće zdravstvene službe neki prioritet, a našu do sada razvijenu patronažu da najizdašnije potpomognemo — u smislu izbora personala, u davanju tehničke opreme i u osiguranju materijalno-financijske pomoći.

S obzirom na naše stvarne mogućnosti ne postavljamo nikakve goleme planove, ali treba omogućiti zasad neophodan početni rad: na području djelovanja naših dispanzera redovitu, pretežno specijaliziranu patronažu, a na užem mjesnom području polivalentnu službu.

Zaključujem s ponovno naglašenom postavkom: **Ako se želi podići zdravlje naroda, ako se hoće uspješno suzbijati bolesti i bolesna stanja u narodu, — tad treba uz terapeutsku službu izdašno razviti i profilaktičko djelovanje, — tada valja uz ostale poznate mjere učvrstiti sestrinsku službu, kao jedan od najvažnijih oblika i najpotrebnijih načina modernog medicinskog rada.** Dr. I. V.

SUDSKA KRONIKA

GRAĐANSKIH PARNICA ZA JEDNU TREĆINU MA- NJE NEGO U ISTOM RAZDOBLJU PROSLE GODINE

U prvom polugodištu Kotarskom sudu u Samoboru stiglo je daleko manje građanskih i krivičnih predmeta nego ranijih godina, dok je priliv u izvršnim, vanparbenim i ostavinskim predmetima porastao. — Tako je zaprimljeno ili obnovljeno 427 građanskih parnica, naprama 601 prošle godine. — Od toga su riješene 342 građanske parnice. Mjesečni prosjek u primanju građanskih parnica je 71 predmet ili dvije na dan. Krivičnih predmeta je zaprimljeno ili obnovljeno 256, dok ih je u istom razdoblju prošle godine bilo 327. Koncem ovoga polugodišta bilo je neriješeno 55 takvih predmeta.

Ostavinskih predmeta zaprimljeno je 170, a prošle godine u istom razdoblju 116. Riješeno je 122. Težih vanparbenih predmeta zaprimljeno je 133, naprama 112 ranije. Riješen je 101 takav predmet. Izvršni predmeti su zadnjih godina u stalnom porastu, tako ih je u prvom polugodištu zaprimljeno 255, a lani 212. Neriješeno je ostalo 16 predmeta.

Razlog za veliki broj neriješenih građanskih parnica je među ostalim i taj, što je u svihnju premješten 1 sudac, a mjesto njega nije izabran drugi, dok je kod ostavinskih predmeta broj porastao uslijed primjene novog Zakona o nasljeđivanju, te se sada u ostavinskom postupku rješavaju i mnoge druge stvari.

Prosječni mjesečni priliv u građanskim, krivičnim i ostavinskim, izvršnim i težim vanparbenim predmetima u toku prvog polugodišta iznosio je po jednom sucu 79, dok je u rješavanju takvih predmeta u istom periodu prošle godine iznosio 70. M.

POLJOPRIVREDA — ZADRUGARSTVO

JAČANJE ZADRUŽNOG UGOSTITELJSTVA

Poljoprivredna zadruga u Samoboru preuzela je od Veletrgovačkog poduzeća KZPS iz Samobora vinarški podrum, te ugostiteljsku radnju »Samoborski podrum«, kao i samostalnu ugostiteljsku radnju »Samoborska klijet«. Zadruga se počela baviti trgovinom vina na veliko, te kupuje sve naravno vino svojih članova.

VIŠE BRIGE O POVRTLJARSTVU

Zadruge u našoj općini posvećuju vrlo malo pažnje uzgoju povrtljarskih kultura. Samoborska zadruga izvesti će svoje jesenje predradnje na površini od 8 rali oranica kod uzgoja povrća na svojoj ekonomiji u Celinama, kao i obaviti sjetvu. — Osim toga u zadrugi imaju namjeru otvoriti specijalnu trgovinu u kojoj će se prodavati sva sredstva za zaštitu bilja, umjetno gnojivo, sjemenje, sitne potrebštine za poljoprivrednike, kao gumije za cijepljenje vinograda, rafiju i drugo, te pčelarski pribor i alat.

50 UZGAJAČA, PREDLOŽENO ZA DOBIVANJE PREMIJE

Na području oko Samobora uzgaja se oko 700 komada svinja bijele njemačke oplemenjene pasmine. Pojedini uspješni uzgajачи za kvalitetan uzgoj dobivaju od 5—10.000 dinara nagrade u vidu premija. Predloženo je KZPS-u u Zagrebu da podijeli premiju 50-orici uzgajачa.

SPORT

BRZINSKA VOŽNJA AUTOMOBILISTA KOD SV. NEDJELJE

Učesnici XVIII. Rallye International des Alpes, koji su krenuli iz Marseillea održali su 9. o. m. j. poslije podne brzinski ispit na »letećih« 1.500 metara. Tu se je ocjenjivala maksimalna brzina svih učesnika, koji se boduju za evropski šampionat.

Ocjenjivanje je održano na dionici ceste između Sv. Nedjelje i Rakitja, a učestvovalo je oko 100 automobilista. Najveća brzina postignuta je 210 kilometara na sat. — Rezultate učesnika prenosi su naš i francuski radio.

TK »SLAVIJA« (KARLOVAC)—TK »SAMOBOR« 4:3

U nedjelju 1. srpnja održan je susret između teniskih klubova »Slavija« (Karlovac) i »Samobor«. Pobijedili su Karlovčani s rezultatom 4:3. Naši su pobijedili u igri parova, a u singlu je pobijedio Marijan Urli.

Ovaj su susret naši igrači olako shvatili, zato su ga i izgubili. — Po prikazanoj igri trebali su pobijediti Ivica Urli i Perica Butković. A i ostali igrači mogli su uz malo više snalažljivosti pobijediti. — Ivica Urli je u susretu s najboljim igračem Karlovca Hoppeom pobijedio u prvom setu sa 6:3, dok je u drugom setu kod vodstva 4:1 naglo popustio zbog pomanjkanja kondicije i bolesti, te tako izgubio, iako su mu još 2 gamesa nedostajala do pobjede.

STRELJAČKE DRUŽINE IZ SAMOBORA I BREGANE TAKMIČE SE U ZAGREBU

U Zagrebu je održano Kotarsko prvenstvo u gaganju vojnom puškom uz sudjelovanje članova iz Samobora. SD »Samobor« u sastavu: Bošnjak, Pinculić, Efenberger, Konosić i Braniš. Kako su na tom takmičenju sudjelovali i državni reprezentativci ipak uspjeh Samoboraca nije izostao. Efenberger je zauzeo 15. mjesto u narodnoj meti. Pinculić se plasirao za Republičko prvenstvo zajedno s Bošnjakom. Na takmičenju sudjelovala je i SD »Bregana« koja je imala manje uspjeha od Samoboraca.

NK »SAMOBOR« IZGUBIO I U ČAKOVCU

Nakon lijepog uspjeha NK »Samobor« osvajanjem prvog mjesta, u prvenstvu se plasirao naš klub u kvalifikacije za prvaka podsaveza Varaždina.

U prvoj igri u Samoboru koja je započela premoćnom igrom i vodstvom od 2:0, već skoro dobitvena igra pretvorena je u poraz i utakmica je izgubljena rezultatom od 4:3. Krivnja za taj poraz može se djelomično pripisati i sucu, koji nije korektno vodio tako važan susret. No mora se priznati da su gosti bili u boljoj kondiciji, koja im je donijela i pobjedu.

Uzvatni susret odigran je u Čakovcu 7. VII. S dosta nade išlo se u Čakovec, jer naši igrači su mnogo bolje tehnički izgrađeni, a plan za igru bio je razrađen. — No u prvoj minuti igre primljen je zaista čudan gol. Lopta tek da je puževom brziom ušla u mrežu. Igra ostaje otvorena, a naši igrači neumorno gađaju vratara i stative, ali u mrežu lopta ne ide.

Prikazana igra naše momčadi bila je često puta nagrađena pljeskom od brojne publike. U II. poluvremenu, sudac je odlučio da pomogne domaćima, drugi gol primljen je iz nedozvoljenog položaja, a malo zatim i treći gol iz prekršaja. — Naša navala nije smjela doći u 16-erac, već je sudac dao znak za prekid igre.

Nakon svršetka igre predstavnici podsaveza Varaždina žalili su se na suca, ali pomoći nije više bilo. Izgubili smo sa 4:0. Tom utakmicom oprostio se naš klub od Varaždinaca, jer u jesenskom dijelu prelazimo u takmičenje Zagrebačkog podsaveza.

Z. T.

NASTAVLJA SE GRADNJA GIMNAZIJE

Na gimnaziji u Sudskom parku, čija je gradnja započela prošle godine, nastavljeni su radovi. Predviđeno je, da se ove godine za gradnju gimnazije utroši 25.000.000 dinara.

»FOTOKEMIKA« pogon II. Samobor primit će u školskoj godini 1956-57. određeni broj učenika u privredi fotokemijske struke. Prednost imaju učenici, koji su sa vrlo dobrim uspjehom iz kemije, fizike i matematike završili osmoljetku.

Pismene molbe uputiti do 1. VIII. 1956. pogonu Samobor.

PRODAJE SE BIJELI KREKET sa uloškom. Upitati Ulica Janka Mišića 16.